

VDS00004834

znanje | [sodna praksa](#) | [višje del. in soc. sodišče](#)

Odločba: VDSS sodba in sklep Pdp 1243/2008
Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore
Datum seje senata: 12.03.2009
Področje: DELOVNO PRAVO
Institut: vojak – plača – odločba delodajalca – ugovor – dokončna in pravnomočna odločba
Zveza: ZObr člen 110.a, 110.a/1, 110.a/2, 110.a/8.

JEDRO:

Tožnica zoper sklep o določitvi plače ni vložila ugovora, tako da je sklep postal dokončen in pravnomočen. V spornem obdobju je s tem sklepu določeno plačo tudi prejela, zaradi česar njen tožbeni zahtevek za plačilo razlike do višje plače ni utemeljen.

IZREK:

Pritožbi se ugodi, izpodbijana sodba se v 1. točki izreka razveljavi in se tožba tožeče stranke v tem delu zavrže.

V preostalem se pritožba zavrne in se potrdi nespremenjeni del sodbe sodišča prve stopnje.

Tožeča stranka sama nosi svoje pritožbene stroške.

Revizija se ne dopusti.

OBRAZLOŽITEV:

:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo tožbeni zahtevek glaseč se na ugotovitev, da je tožena stranka s sklepoma z dne 15. 9. 2004 in 6. 2. 2007 nezakonito razporedila tožečo stranko v nižji plačilni razred, da jo je tožena stranka dolžna razporediti v plačilni razred s količnikom 5,60 ter da je tožena stranka tožeči stranki za čas od 15. 6. 2004 dalje obračunati vse premalo obračunane plače, od njih odvesti davke in prispevke, razliko v neto znesku pa izplačati tožeči stranki z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva mesečne zapadlosti posameznega mesečnega zneska plače dalje do plačila, v roku osem dni pod izvršbo (1. točka izreka). Tožeči stranki je naložilo, da je dolžna toženi stranki povrniti stroške postopka v višini 313,68 EUR, v osmih dneh od prejema pisnega odpravka sodbe, v primeru zamude pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi od izteka paricijskega roka do plačila pod izvršbo, svoje stroške pa nosi sama (2. točka izreka).

Zoper zgoraj navedeno sodbo se pravočasno pritožuje tožeča stranka zaradi bistvenih kršitev določb pravnega postopka in zmotne uporabe materialnega prava. Pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbi ugodi in sodbo spremeni tako, da zahtevku v celoti ugodi, oziroma da sodbo razveljavi in vrne zadevo sodišču prve stopnje v novo odločanje. Meni, da je sodišče prve stopnje s takšno sodbo kršilo 4. odstavek 204. člena Zakona o delovnih razmerjih v zvezi

z b točko 1. odstavka 5. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih. V obravnavani zadevi je zahtevek tožeče stranke sestavljen iz treh delov, v katerem je prvi del ugotovitveni del, ostala dva pa sta dajatvena. V obravnavani zadevi je tožeča stranka postavila ključni dajatveni zahtevek, in sicer obračun in izplačilo premalo obračunanih plač za obdobje od 15. 9. 2004 dalje do plačila z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Do vložitve tožbe na pristojno sodišče je dolg tožene stranke znašal že 3.778,69 EUR. Obravnavani del zahtevka torej predstavlja zahtevek, za katerega odločanje je izključno pristojno delovno sodišče. Neutemeljeno je sklicevanje sodišča prve stopnje, da je odločba z dne 15. 9. 2004 dokončna in da odločba z dne 6. 2. 2007 temelji na dokončni odločbi in da sodišče ni moglo ugotoviti, da je tožena stranka s tema dvema odločbama tožečo stranko nezakonito razporedila v nižji plačilni razred, ker tožeča stranka ni pravočasno uporabila zakonsko predpisanih pravnih sredstev, s katerimi bi lahko to dokazala. Na ta način je sodišče prve stopnje tožeči stranki odreklo pravno varstvo za nezakonito neizplačane plače, saj naj bi bil zahtevek po izplačilu plač neutemeljen samo zato, ker se tožeča stranka ni poslužila upravnega postopka in odločb tožene stranke pravočasno izpodbijala. V obravnavani zadevi je, po mnenju tožnice, ključno predhodno pravno vprašanje, od katerega je odvisna tudi odločitev glede zahtevka po izplačilu plač in sicer, ali je v skladu z določbo 31. a člena pravilnika o napredovanju zaposlenih v državni upravi, tožeča stranka, ob razporeditvi iz uradniškega delovnega mesta na strokovno-tehnično delovno mesto, obdržala število plačilnih razredov ali ne. Od rešitve tega predhodnega vprašanja je odvisna rešitev tudi zahtevka po izplačilu plače. V kolikor je sodišče štel, da sta ugotovitveni del zahtevka in zahtevek po razporeditvi v ustreznih plačilni razred prepozna, oziroma zaradi neizkoriščanja pravne poti neustrezna, bi moralo samo ta del zahtevka zavreči. Vendar pa je kljub temu samo delovno sodišče še vedno pristojno in dolžno odločati o zahtevku po premalo izplačanih plačah, zaradi česar bi torej posredno moralo odločati tudi o prvih dveh delih tožbenega zahtevka kot o predhodnem vprašanju. Za zahtevke glede denarne terjatve iz delovnega razmerja še vedno splošni zastaralni rok pet let in formalne predpostavke o končnosti upravnih odločb, tega roka nikakor ne morejo skrajšati. V kolikor temu ne bi bilo tako, pravne sankcije nezakonitega izplačila plač ne bi bilo mogoče zahtevati v petih letih, temveč bi bilo to potrebno storiti v rokih, ki se nanašajo na izpodbijanje posameznih odločb, kar pa je v očitnem nasprotju z osnovnimi načeli civilnega in delovnega prava. Ob takšni odločitvi sodišča prve stopnje, bi bila tožeča stranka, kot delavka v javni upravi oziroma v gospodarstvu tudi diskriminirana nasproti delavcem v gospodarstvu, za katere pa se splošni zastaralni rok zaradi neizplačila plač striktno uporablja. Neodločitev tožene stranke o ugovoru tožeče stranke zoper odločbo z dne 6. 2. 2007, sodišče prve stopnje ne bi smelo šteti v škodo tožeče stranke, saj je napaka nastala pri toženi stranki in le-ta predstavlja neaktivnost in zavajanje tožeče stranke v upravnem postopku, za takšno ravnanje pa je tožena stranka po vrhu vsega še nagrajena. Izpodbija tudi odmero stroškov v postopku, saj meni, da je sodišče odmerilo stroške toženi stranki na podlagi Odvetniške tarife, čeprav je v postopku v nobenem primeru ni zastopal odvetnik. Tožena stranka je bila v tem postopku zastopana po Državnem pravobranilstvu Republike Slovenije, ki predstavlja samostojni državni organ in ki se financira iz proračuna Republike Slovenije, zato meni, da nasprotna stranka vsekakor neutemeljeno zahteva odmero stroškov po Odvetniški tarifi. Priglaša pritožbene stroške.

Pritožba je delno utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje v mejah pritožbenih razlogov, pri čemer je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka iz 2. odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP – Ur. l. RS, št. 26/99 in naslednji) in na pravilno uporabo materialnega prava. Na podlagi navedenega preizkusa je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni zagrešilo bistvenih kršitev pravil postopka, ki jih očita pritožba in na

katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, da pa je sodišče prve stopnje na ugotovljeno dejansko stanje delno zmotno uporabilo materialno pravo.

Tožeča stranka v tem individualnem delovnem sporu vtožuje ugotovitev, da je tožena stranka s sklepoma z dne 15. 9. 2004 in 6. 2. 2007 tožečo stranko nezakonito razporedila v nižji plačilni razred in da jo je dolžna razporediti v plačilni razred s količnikom 5,60. V posledici nezakonite razporeditve vtožuje premalo obračunane plače za čas od 15. 6. 2004 dalje. Navajala je, da je bila z odločbo z dne 15. 9. 2004 razporejena v plačilni razred s količnikom 4,70 (priloga A3) nezakonito, ker tožena stranka ni upoštevala 31. a člena Pravilnika o napredovanju zaposlenih v državni upravi (Ur. l. RS, št. 41/94 in naslednji), saj bi morala obdržati število plačnih razredov, ki jih je dosegla na prejšnjem delovnem mestu. Tako bi morala biti z odločbo z dne 15. 9. 2004 razporejena v plačilni razred 5,00, kar je za dva plačilna razreda višje, kot je dejansko bila. V posledici tega pa je tudi sklep tožene stranke z dne 6. 2. 2007 nepravilen, saj je tožeča stranka na njegovi podlagi napredovala za dva plačilna razreda, zaradi česar bi moral biti njen količnik ob upoštevanju pravega izhodiščnega količnika 5,60 in ne le 5,30. Zaradi tega je bila tožeča stranka v obdobju od 15. 6. 2004 dalje prikrajšana pri plači. Iz tega razloga s tožbo zahteva ugotovitev, da jo je tožena stranka s sklepoma z dne 15. 9. 2004 in 6. 2. 2007 nezakonito razporedila v nižji plačilni razred, zaradi česar jo je dolžna razporediti v plačilni razred s količnikom 5,60 in ji za čas od 15. 6. 2004 dalje obračunati premalo izplačane plače, od njih odvesti davke in prispevke, razliko v neto znesku pa tožnici izplačati z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Med strankama ni sporno, da je tožeča stranka v spornem obdobju od 15. 6. 2004 dalje prejela izplačano plačo v višini koeficientov, določenih v sklepu o določitvi osnovne plače (priloga A2) in iz katerega izhaja, da je vseboval pravni pouk in imel v preambuli določeno, da je izdan na podlagi 1. odstavka 110. a člena Zakona o obrambi (ZObr – Ur. l. RS, št. 82/94 in nadaljnji). V pravnem pouku je bilo določeno, da javna uslužbenka lahko zoper sklep ugovarja v 15-ih dneh od njegove vročitve. Tožeča stranka je bila s sklepom z dne 15. 9. 2004 razporejena v plačilni razred s količnikom 4,70 in je menila, da je razporeditev v plačilni razred s količnikom 4,70 nezakonita, ker tožena stranka ni upoštevala 31. a člena Pravilnika o napredovanju zaposlenih v državni upravi. Zoper izpodbijani sklep z dne 15. 9. 2004 pa tožeča stranka ni vložila v skladu z 2. odstavkom 100.a člena ZObr zahteve za varstvo pravic, zato je predmetni sklep postal dokončen. Z izpodbijanim sklepom z dne 6. 2. 2007 pa je napredovala za dva plačilna razreda in to s plačilnega razreda s količnikom 4,70 v plačilni razred s količnikom 5,30. Zoper ta sklep pa je tožeča stranka podala zahtevo za varstvo pravic, vendar tožena stranka o zahtevi ni odločila.

Postopek za uveljavljanje pravic iz dela delavca na obrambnem področju, opredeljuje 100. a člen ZObr, ki v 2. odstavku določa, da ima delavec pravico vložiti zahtevo za uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja ter pravico do ugovora zoper odločitve o njegovih pravicah, obveznostih in odgovornostih, razen če je s tem zakonom določeno, da se varstvo pravic uveljavlja po službeni poti, določeni s Pravili službe v Slovenski vojski Republike Slovenije. Zahtevo vloži delavec pri ministru oziroma pooblaščenih osebi. V primeru, če delavec ni zadovoljen z odločitvijo o zahtevi ali ugovoru, ali če minister oziroma pooblaščen oseba ne odloči v 60-ih dneh od vložitve zahteve ali ugovora, lahko delavec v nadaljnjih 30-ih dneh zahteva varstvo pravic pri pristojnem sodišču (8. odstavek 100. a člena ZObr).

Tožeča stranka je zatrjevala, da pristojni organ o njenem ugovoru zoper odločbo z dne 6. 2. 2007 sploh ni odločil. Če pristojni organ o tožničinem ugovoru ni odločil v 60-ih dneh od vložitve tega ugovora, bi morala tožeča stranka v skladu z 8. odstavkom 100. a člena ZObr v

nadaljnjih 30-ih dneh zahtevati varstvo pri pristojnem sodišču. V okviru te zahteve varstva pravic pri pristojnem sodišču, ki bi jo morala tožeča stranka vložiti v že omenjenem 30-dnevnem prekluzivnem roku, bi morala izpodbijati odločbo tožene stranke z dne 6. 2. 2007 (oziroma zahtevati njeno spremembo), ki je bila podlaga za neupoštevanje 31. a člena Pravilnika o napredovanju zaposlenih v državni upravi in v takem primeru bi lahko uspešno uveljavljala tudi izplačilo mesečnih zneskov iz naslova prikrajšanja, vendar le od 1. 2. 2006 dalje (seveda ob predpostavki, da bi z delom tožbenega zahtevka za spremembo odločbe z dne 6. 2. 2007 uspela). Uveljavljanje pravice do višjih koeficientov, kot so določeni v sklepu o določitvi osnovne plače, ni čista denarna terjatev, ki bi jo bilo mogoče uveljavljati neposredno pred sodiščem. Pogoj za izplačilo višjih koeficientov je namreč ustrezna odločba delodajalca o priznanju le-teh. V konkretnem primeru je tožeča stranka v tožbi uveljavljala nezakonitost razporeditve v nižji plačilni razred s sklepoma z dne 15. 9. 2004 in 6. 2. 2007 ter posledično premalo obračunane plače. Ker je sklep tožene stranke z dne 15. 9. 2004 postal dokončen in pravnomočen (tožeča stranka zoper njega ni ugovarjala), zoper sklep z dne 6. 2. 2007 pa tožeča stranka ni dokazala, da je vložila tožbo skladno z določbo 8. odstavka 100.a člena ZObr, pravočasno, bi moralo sodišče prve stopnje zaradi pomanjkanja procesne predpostavke tožbo zavreči. Ker tega ni storilo, je pritožbeno sodišče na podlagi 274. člena ZPP odločitev v 1. točki izreka razveljavilo in tožbo v tem delu zavrglo.

Neutemeljena je pritožbena navedba tožeče stranke, da tožena stranka ni upravičena do povrnitve stroškov na podlagi Odvetniške tarife, ker je zastopana po Državnem pravobranilstvu Republike Slovenije, ki predstavlja samostojni državni organ in se financira iz proračuna Republike Slovenije. Tožena stranka – država kot stranka v pravnem postopku je upravičena do povrnitve stroškov postopka po splošnih določbah ZPP o povrnitvi stroškov postopka. Način obračunavanja stroškov zastopanja državnega pravobranilstva urejajo določila 16. člena Zakona o državnem pravobranilstvu (Ur. l. RS, št. 20/97 in nadaljnji) s tem, da določajo, da se ti stroški obračunavajo po odvetniški tarifi, zato državnemu pravobranilstvu kot zastopniku tožene stranke pripadajo stroške nagrade za zastopanje, odmerjeni po veljavni Odvetniški tarifi, kot je to pravilno storilo sodišče prve stopnje. Zato je pritožbeno sodišče pritožbo zoper odločitev o stroških postopka zavrnilo in v nerazveljavljenem delu (2. točka izreka) potrdilo izpodbijano sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

Tožeča stranka s pritožbo ni uspela, zato sama krije svoje stroške pritožbenega postopka (1. odstavek 165. člena ZPP).

Ker vtoževana terjatev ne presega revizijskega minimuma (2. odstavek 367. člena ZPP), je bilo potrebno v skladu določbo 5. točke 31. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih, ZDSS-1 – Ur. l. RS, št. 2/2004 in 10/2004) in določbo 32. člena citiranega zakona odločiti tudi o tem, ali se revizija dopusti.

V skladu s 1. odstavkom 32. člena ZDSS-1 pritožbeno sodišče dopusti revizijo le v primerih, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pomembnem pravnem vprašanju (1. alineja 1. odstavka 32. člena ZDSS-1), ali če odločba sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi sodišče druge stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o njem še ni odločalo (2. alineja 1. odstavka 32. člena ZDSS-1). V obravnavani zadevi ne gre za nobenega od teh primerov, zaradi tega je pritožbeno sodišče sklenilo, da revizije ne dopusti.